

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบระดับความสุขของประชาชนระหว่างหมู่บ้านอื่นกับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบของตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ 2) ศึกษาระดับความสุขของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ และ 3) เปรียบเทียบระดับความสุขระหว่างผู้ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงกับผู้ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านอื่นของตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยสุ่มตัวอย่างจากผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 400 ตัวอย่าง ซึ่งแบ่งเป็นตัวอย่างจากหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบร้อยละ 50 ของตัวอย่างทั้งหมด และตัวอย่างจากหมู่บ้านอื่นร้อยละ 50 ของตัวอย่างทั้งหมด โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และทดสอบข้อมูลแบบ Independent samples t-test เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลของหมู่บ้าน 2 กลุ่มด้วยโปรแกรม SPSS for Windows โดยสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างของประชาชนในตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 61.5 มีช่วงอายุ 50 – 59 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 มีระดับการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับประถมศึกษาจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 มีสถานภาพสมรสจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 71.0 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านอื่นส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 มีช่วงอายุ 40 – 49 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 มีระดับการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับประถมศึกษาจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 มี

สถานภาพสมรสจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 65.5 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0

5.1.2 ระดับการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างในตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามของผู้อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบมีระดับการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.303 ซึ่งการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงด้านการเอื้ออารีต่อกันมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 2.424 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามของผู้อาศัยอยู่ในหมู่บ้านอื่นมีระดับการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 1.860 ซึ่งการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 2.039

5.1.3 ระดับความสุขของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับความสุขของกลุ่มตัวอย่างในตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามของผู้อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบมีระดับความสุขอยู่ในระดับมีความสุขมาก มีคะแนนรวมเฉลี่ย 55.535 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยของคำถามที่ว่า หากท่านป่วยหนัก ท่านเชื่อว่าครอบครัวจะดูแลท่านเป็นอย่างดีมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.965 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามของผู้อาศัยอยู่ในหมู่บ้านอื่นมีระดับความสุขอยู่ในระดับมีความสุขมาก มีคะแนนรวมเฉลี่ย 50.910 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยของคำถามที่ว่า หากท่านป่วยหนัก ท่านเชื่อว่าครอบครัวจะดูแลท่านเป็นอย่างดี และสมาชิกในครอบครัวมีความรัก และผูกพันต่อกัน มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.720

5.1.4 การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงระหว่างหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบกับหมู่บ้านอื่นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างในตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบและหมู่บ้านอื่นมีระดับการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงอยู่ในระดับเดียวกัน คือ มีระดับการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบมีค่าเฉลี่ยรวม 2.303 และผู้ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านอื่นมีค่าเฉลี่ย

รวม 1.867 ซึ่งจากการทดสอบข้อมูลแบบ Independent samples t-test พบว่าค่าเฉลี่ยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยรวมของผู้ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบมีคะแนนเฉลี่ยรวมสูงกว่าผู้ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านอื่น โดยที่การปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงด้านการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันมากที่สุด คือ 0.558 รองลงมาคือ ด้านการประหยัดแตกต่างกัน 0.507 และด้านการเพิ่มรายได้แตกต่างกันน้อยที่สุด คือ 0.314

5.1.5 การเปรียบเทียบระดับความสุขระหว่างหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบกับหมู่บ้านอื่นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับความสุขของกลุ่มตัวอย่างในตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบและหมู่บ้านอื่นมีระดับความสุขอยู่ในระดับเดียวกัน คือ มีความสุขอยู่ในระดับมาก โดยผู้ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบมีคะแนนรวมเฉลี่ย 55.535 และผู้ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านอื่นมีคะแนนรวมเฉลี่ย 50.910 ซึ่งจากการทดสอบข้อมูลแบบ Independent samples t-test พบว่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละคำถามมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยคะแนนเฉลี่ยของแต่ละคำถามผู้ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านอื่น โดยที่คำถามที่ว่า ท่านรู้สึกสบายใจ และท่านมั่นใจที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ร้ายแรงที่จะเกิดขึ้นในชีวิต มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันสูงที่สุด คือ 0.455

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาระดับความสุขของผู้อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบและผู้อาศัยอยู่ในหมู่บ้านอื่นของตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แม้ว่าระดับการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงและระดับความสุขของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและหมู่บ้านอื่นจะอยู่ในระดับเดียวกัน แต่จากการทดสอบค่าสถิติพบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงและระดับความสุขมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบที่มากกว่าค่าเฉลี่ยของหมู่บ้านอื่นนั้น คะแนนเฉลี่ยของระดับความสุขของหมู่บ้านเศรษฐกิจ

พอเพียงต้นแบบก็มีมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของหมู่บ้านอื่นเช่นกัน อีกทั้งจากการศึกษาข้อมูลitudinal สามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

การปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในด้านการลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ การประหยัด การเรียนรู้ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเอื้ออารีต่อกัน มีค่าเฉลี่ยรวมสูงกว่าหมู่บ้านอื่น อาจเนื่องจากหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบมีการส่งเสริมกิจกรรมให้ประชาชนในหมู่บ้านมีการดำรงชีวิตในวิถีเศรษฐกิจพอเพียง โดยการมีกิจกรรมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติ ประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ โดยมีการจัดตั้งกลุ่มต่างๆ เช่น หมูหลุม กลุ่มสมุนไพรและแปรรูปสมุนไพร และกลุ่มอาชีพทั่วไป เช่น จักรสานแปรรูปไม้ไผ่ / ดอกไม้จันทร์ เป็นต้น อีกทั้งยังมีจุดเรียนรู้ต่างๆ โดยเน้นหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ประชาชนศึกษาเรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน จุดเรียนรู้ต่างๆ เช่น จุดเรียนรู้การให้บริการเพื่อสุขภาพบ้านไร่กองจิง จุดเรียนรู้การแปรรูปสมุนไพรพื้นบ้าน จุดเรียนรู้การนวดแผนไทย จุดเรียนรู้การใช้ตู้อบสมุนไพร จุดเรียนรู้การประดิษฐ์ดอกไม้จันทร์ จุดเรียนรู้การใช้ตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์ จุดเรียนรู้การใช้เครื่องออกกำลังกายร่วมสมัย จุดเรียนรู้ห้องสมุดประชาชน จุดเรียนรู้การเลี้ยงปลา จุดเรียนรู้การเลี้ยงวัว จุดเรียนรู้การใช้เตาเผาถ่านพลังงานสูง จุดเรียนรู้การปลูกผักปลอดสารพิษ จุดเรียนรู้การเพาะเห็ด จุดเรียนรู้การผลิตและใช้แก๊สชีวมวล จุดเรียนรู้การผลิตและใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ จุดเรียนรู้การผลิตและใช้แก๊สชีวภาพจากมูลสัตว์ จุดเรียนรู้การเลี้ยงสุกร จุดเรียนรู้การคัดแยกขยะ และจุดเรียนรู้ธนาคารขยะ ซึ่งจากกิจกรรมต่างๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ เป็นเหตุผลให้ระดับการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบมีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าหมู่บ้านอื่น เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับคำถามที่ผู้ศึกษาได้สอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถาม และจากระดับการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงของหมู่บ้านอื่นที่มีระดับปานกลาง(ค่าเฉลี่ยน้อยกว่า)ซึ่งเป็นระดับเดียวกับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อาจเนื่องมาจากการส่งเสริมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองควายในโครงการต่างๆ เช่น โครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัว โครงการฝึกอบรมการย่อยเศษกิ่งไม้ใบไม้เพื่อทำปุ๋ยหมัก โครงการฝึกอบรมการทำนมเพื่อส่งเสริมอาชีพกลุ่มพัฒนาสตรี โครงการประเมินภาวะสุขภาพประชาชนตำบลหนองควาย โครงการฝึกอบรมด้านศาสนาและวัฒนธรรม อีกทั้งยังมีกิจกรรมต่างๆ เช่น ทำความสะอาด

ถวายพ่อหลวง อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประจำหมู่บ้านปลูกต้นไม้
ถวายพ่อหลวง

ระดับความสุขของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ จากการศึกษาข้อมูลitudinal การดำรงชีวิตอย่างพอเพียง จะทำให้นุชนสามารถพึ่งตนเองได้ สามารถใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุขไม่ก่อให้เกิดการผิดศีลธรรม จรรยาบรรณ เพราะมีความพอดีในการใช้ชีวิตไม่ต้องแสวงหาสิ่งที่ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ซึ่งหากสามารถอยู่ได้โดยไม่พึ่งคนอื่นแล้วก็สามารถที่จะทำให้เกิดความสุขได้ จึงอาจเป็นเหตุผลให้ระดับความสุขของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าหมู่บ้านอื่น

5.3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ระดับการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงของหมู่บ้านไร่-กองจิง ซึ่งเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในระดับ “มั่งมี ศรีสุข” จากสำรวจครั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามยังมีระดับการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งยังไม่สอดคล้องกับการประเมินหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในระดับ “มั่งมี ศรีสุข” ของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ดังนั้นหมู่บ้านไร่-กองจิง ควรส่งเสริมกิจกรรมต่างๆในวิถีเศรษฐกิจพอเพียงให้ทั่วถึง ซึ่งอาจทำให้ระดับความสุขของประชาชนในหมู่บ้านมีระดับความสุขที่สูงกว่าเดิม เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นถึงการมีระดับการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงที่มากกว่าทำให้ระดับความสุขอยู่ในระดับที่มากกว่าด้วยเช่นกัน

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่ารายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบและหมู่บ้านอื่นมีรายได้เฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน แต่เนื่องจากค่าเฉลี่ยการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบมีค่าเฉลี่ยมากกว่าหมู่บ้านอื่น โดยเฉพาะการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงในด้านการลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ และการประหยัด ซึ่งค่าเฉลี่ยของกิจกรรมดังกล่าวนี้ยังไม่สอดคล้องกับรายได้เฉลี่ยที่ได้จากการสำรวจ กล่าวคือ การปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามจากหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบน่าจะมียาได้เฉลี่ยที่สูงกว่าหมู่บ้านอื่น อีกทั้งจากการเปรียบเทียบระดับความสุขของหมู่บ้านเศรษฐกิจ

พอเพียงต้นแบบกับหมู่บ้านอื่นยังไม่เห็นความแตกต่างของระดับการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงและระดับความสุขที่ชัดเจน ซึ่ง ระดับการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงและระดับความสุขอยู่ในเกณฑ์การให้ลำดับเดียวกัน เพียงแต่สามารถบอกถึงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้ ดังนั้นการศึกษาครั้งต่อไป การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง หากทำโดยการรวบรวมข้อมูลจากหมู่บ้านอื่นที่มีประชากรใกล้เคียงกันกับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบหรือทำการศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านอื่นที่มีลักษณะแตกต่างจากหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงและระดับความสุขจะมีความชัดเจนของข้อมูลมากยิ่งขึ้น และควรหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงกับระดับความสุข เพื่อให้ทราบว่าปัจจัยใดมีความสัมพันธ์ต่อความสุขมากน้อยเพียงใด อีกทั้งควรเพิ่มรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น ภาระการมีบุตร ภาระหนี้สิน เป็นต้น